

5. Sleutel tot de soorten van Cyclamen

EEN PAAR TERMEN

De **bloemkroon** bij *Cyclamen* bestaat uit een vergroeid gedeelte, de **bloembuis**, en een niet vergroeid deel, de **bloemzoom**; de bloemzoom bestaat uit vijf **kroonslippen**; de overgang van bloembuis in bloemzoom wordt de keel genoemd. De **kelkbladen** zijn aan de basis vergroeid; de niet vergroeide delen worden de **kelklobben** genoemd. Sommige soorten hebben zwellingen bij de keel, de oortjes. Zie verder in hoofdstuk 2 Botanisch. kenmerken.

1. Bloemkroon met oortjes; bloeitijd: in de herfst en begin winter GA NAAR 2
Bloemkroon zonder oortjes of met hele kleine oortjes; bloeitijd: einde winter, voorjaar en zomer, uitgezonderd *C. cilicium*, *C. intaminatum* en *C. mirabile* GA NAAR 6
2. Meeldraden steken 1,5-2,5 mm uit de keel; blad breder dan lang en over het algemeen niervormig 18. *C. rohlfsianum*, p. 74
Meeldraden steken niet uit; blad langer dan breed en bladvorm, ei- tot hartvormig GA NAAR 3
3. Na bevruchting rolt de bloemsteel zich vanuit het midden in twee richtingen op of vanaf de basis naar boven toe; kroonslip met aan de basis drie magenta strepen, die niet met elkaar zijn verbonden; knol in het midden van de onderzijde met dikke vlezige en zowel contractiele als vezelige wortels 8. *C. graecum*, p. 46
Na bevruchting rolt de bloemsteel zich vanaf de top naar de basis op; kroonslip met aan de basis twee brede magenta strepen of vlekken, die veelal zo verbonden zijn, dat ze een V of M vormen; knol met vezelige wortels aan een kant van de onderzijde, of aan de zij en/of bovenkant GA NAAR 4
4. Bloemstelen niet opstijgend, maar rechtopgaand vanaf de knol; kroonslippen 18-35 mm lang; volgroeid blad veelal meer dan 10 cm lang 1. *C. africanum*, p. 28
Bloemstelen opstijgend: bloemstelen verschijnen zijdelings van de knol; kroonslippen 14-22 mm lang; volgroeid blad veelal minder dan 10 cm lang GA NAAR 5
5. Kelklobben breed driehoekig, bijna net zo breed als lang, niet een fijne, toegespitste top; keelvlak langgerekt, veelal V-vormig; knol beworteld aan de zij en bovenkant 9. *C. hederifolium*, p. 50
Kelklobben smal driehoekig met een versmalde top; keelvlak kort en T vormig; knol heeft wortels aan de onderzijde en dan voornamelijk aan één kant 7. *C. cyprium*, p. 44
6. Bloemstelen buigen zich na bevruchting omlaag, maar zij rollen niet op GA NAAR 7
Bloemstelen rollen zich na bevruchting op GA NAAR 8
7. Kroonslippen 10-15 mm lang; blad in de onderste helft iets hoekig van vorm 19. *C. somalense*, p. 76
Kroonslippen 20-37 mm lang; blad niet hoekig 54. *C. persicum*, p. 62
8. Bloemen verschijnen in de zomer en in de herfst GA NAAR 9
Bloemen verschijnen aan het eind van de winter en in het voorjaar GA NAAR 13
9. Bloemkroon wit, diep karmijn-roze of purper; diameter van de keelopening 8-10 mm; kroonslippen breed en stomp; bloem niet een sterke geur; blad over het algemeen het gehele jaar aanwezig GA NAAR 10
Bloemkroon wit of bleek tot diep roze; diameter van de keelopening 3-4,5 mm; kroonslippen tamelijk smal en met een min of meer scherpe top; bloem met een zwakke geur of geurloos; blad niet het gehele jaar aanwezig GA NAAR 11
10. Blad zeer dik en vlezig met een duidelijk fijn getande, met kraaitjes afgezette rand, bladlobben overlappen elkaar niet aan de basis; kroonslippen 11-15 mm lang 4. *C. colchicum*, p. 34
Blad dun en onduidelijk getand, zonder kraaitjes aan de bladrand, bladlobben overlappen

elkaar soms aan de basis; kroonslippen 17-25 mm lang

16. *C. purpurascens*, p. 68

11. Kroonslippen naar de top duidelijk getand, aan de bovenkant (dit is de buitenzijde als de kroonslippen zijn teruggeslagen) met veel klierharen; blad veelal roze tot rood gemarmerd, met name als het blad nog jong is; volwassen knol met ruwe, kurkachtige buitenkant
Kroonslippen naar de top gaafrandig tot zwak getand, zonder of met weinig klierharen aan de binnenzijde; blad grijs of zilver-wit gemarmerd of effen; volwassen knol met gladde en fluweelachtige buitenkant
12. *C. mirabile*, p. 58
GA NAAR 12
12. Blad langer dan breed, bladrand over het algemeen duidelijk getand; bloemkroon wit, bleek tot licht roze, kroonslippen 14-19 mm lang, met een diep magenta keelvlak aan de keel, roze geaderd
Blad breder dan lang, bladrand over het algemeen onduidelijk getand tot gaaf; bloemkroon wit tot licht roze, kroonslippen 10-16 mm lang, zonder een keelvlak en met een grijsachtige adering
3. *C. cilicium*, p. 32
10. *C. intaminatum*, p. 54
13. Kroonslippen wit tot zeer bleek roze zonder donkere zone bij de keel of zonder keelvlak
Kroonslippen roze tot diep magenta, zelden geheel wit, met donkere zone aan de basis of met keelvlak
GA NAAR 14
GA NAAR 15
14. Blad met scherpe punt, het blad is min of meer vlak; kroonslippen 15-26 mm lang
Blad met stompe punt, het blad is over het algemeen aan de rand omgebogen; kroonslippen 9-16 mm lang
6. *C. creticum*, p. 42
2. *C. balearicum*, p. 30
15. Kroonslippen meer dan drie maal zo lang als breed, naar de keel geleidelijk donkerder wordend, echter zonder duidelijke keelvlak.
Kroonslippen minder dan drie maal zo lang als breed, met een duidelijke, donkere (veelal magenta) keelvlak, meestal met oog
17. *C. repandum*, p. 70
GA NAAR 16
16. Keel in doorsnede 10-13 mm, bloemen hebben een peperachtige of muffe geur; knol wortelt aan onderkant en zijkanalen
Keel in doorsnede 3-6 mm, bloemen zonder of met zoete geur; de knol wortelt uitsluitend in het midden van de onderzijde
11. *C. libanoticum*, p. 56
GA NAAR 17
17. Bloemen groot, kroonslippen 18-25 mm lang; blad is grof getand, soms iets gelobd of hoekig; de knol is ruw, hij ouder worden kurkachtig en gegroefd
Bloemen kleiner, kroonslippen 4-15(-17) mm lang; blad aan rand fijn getand tot bijna gaaf; de knol glad en over het algemeen fluweelachtig
15. *C. pseudibericum*, p. 66
GA NAAR 18
18. Kroonslippen 9-13 mm lang, ongeveer 90° om lengte-as gedraaid en niet volledig teruggeslagen, waardoor de bloemkroon op een propellertje lijkt, keelvlak geheel donker
Kroonslippen teruggeslagen en over het algemeen rechtopgaand (zoals bij een 'echte' cycloam)
20. *C. trochopentheranthum*, p. 78
GA NAAR 19
19. Bloemen klein, kroonslippen 4-8 mm lang, de keelvlak geheel donker
Bloemen groter, kroonslippen 6-16(-17)mm lang, de keelvlak donker met een paar bleke, witte of roze vlekjes of 'ogen'
13. *C. parviflorum*, p. 60
5. *C. coum*, p. 36